

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022-2025

(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/24

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Podstawy dydaktyki
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Anglistyki
Kierunek studiów	Filologia angielska
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok II, semestr III
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy do wyboru/ specjalność nauczycielska
Język wykładowy	polski, angielski
Koordinator	dr Arkadiusz Pietluch
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Arkadiusz Pietluch, mgr Barbara Trznadel, mgr Agnieszka Trojnar

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykt.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
III	15	15							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

- × zajęcia w formie tradycyjnej
- × zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

<ol style="list-style-type: none"> 1. Ogólna wiedza społeczno-kulturowa. 2. Znajomość języka angielskiego na poziomie B2+/C1. 3. Student charakteryzuje się otwartością na poznawanie i praktykowanie realiów zawodu nauczyciela, myśli krytycznie, jest komunikatywny, potrafi pracować w grupie, podchodzi kreatywnie do stawianych przed nim problemów.
---

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

W wyniku realizacji przedmiotu student:

C ₁	sprawnie posługuje się warsztatem pojęciowym dydaktyki oraz rozumie związki między różnymi elementami teorii kształcenia.
C ₂	zna ogólne prawidłowości procesu nauczania – uczenia się i ich praktycznych zastosowań w planowaniu, realizacji oraz ewaluacji procesu kształcenia.
C ₃	ma świadomość roli wykształcenia ogólnego i zawodowego w rozumieniu świata i kierowaniu sobą, projektowaniu własnego rozwoju osobistego i zawodowego.
C ₄	ma świadomość praw i obowiązków związanych z wykonywaniem zawodu nauczyciela.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Symbol EK ze standardu dla podstaw dydaktyki
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:		
EK_01	usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych;	C.W ₁
EK_02	zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integracja klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce; sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;	C.W ₂
EK_03	współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem, organizacja procesu kształcenia oraz pracy uczniów;	C.W ₃
EK_04	zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne, w tym zasoby internetowe, wspomagające nauczanie przedmiotu i prowadzenie zajęć;	C.W ₄
EK_05	normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej - konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się; zaprojektować i prowadzić działania diagnostyczne w praktyce pedagogicznej - zasady pracy z uczniem posiadającym specyficzne i niespecyficzne trudności w uczeniu się, potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych; znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela;	C.W ₅

EK_o6	sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; podstawowe ekonomiczne, prawne i etyczne uwarunkowania pracy nauczyciela, tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną; stopnie awansu zawodowego nauczyciela oraz związane z nim wymogi formalne;	C.W6
EK_o7	znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej;	C.W7
W zakresie umiejętności student potrafi:		
EK_o8	zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznavczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;	C.U1
EK_o9	monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły, zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;	C.U2
EK_10	dobierać metody nauczania i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów;	C.U3
EK_11	wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę;	C.U4
EK_12	zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym; zaplanować pracę z uczniem mającym specyficzne lub niespecyficzne trudności w uczeniu się	C.U5
EK_13	dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej;	C.U6
EK_14	poprawnie posługiwać się językiem polskim, posługiwać się terminologią przedmiotu adekwatnie do wieku uczniów;	C.U8
W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH STUDENT JEST GOTÓW DO:		
EK_15	twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów; konieczności odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych oraz dbania o dorobek i tradycje zawodu; planowania i przeprowadzania działań przyczyniających się do rozwoju i podnoszenia rangi szkoły lub placówki systemu oświaty.	C.K1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna: geneza dydaktyki ogólnej jako nauki; przedmiot badań, zadania i funkcje dydaktyki. Współczesne systemy dydaktyczne: dydaktyka Jana Komeńskiego; dydaktyka herbartowska jako teoretyczna podstawa szkoły tradycyjnej, dydaktyka deweyowska jako podstawa szkoły progresywistycznej.

2. Proces nauczania i uczenia się: filozoficzne, psychologiczne i neurobiologiczne podstawy procesu nauczania – uczenia się; pojęcie procesu nauczania – uczenia się. Trudności w uczeniu się uczniów: przyczyny niepowodzeń szkolnych; zestawienie zaburzeń rozwojowych będących przyczyną trudności w uczeniu się i niepowodzeń szkolnych.
3. Cele kształcenia: pojęcie celu kształcenia, źródła celów kształcenia; funkcje i istota celów kształcenia; klasyfikacja celów kształcenia: cele główne, etapowe i szczegółowe; związek wartości z celami kształcenia; system edukacji w Polsce (podstawa programowa).
4. Treści kształcenia: istota treści kształcenia; teorie i kryteria doboru treści kształcenia; kanon wykształcenia ogólnego; plany i programy nauczania jako podstawowe dokumenty regulujące pracę szkół różnych typów: przedszkole, szkoła podstawowa, szkoła ponadpodstawowa (podstawa programowa).
5. Zasady kształcenia: istota i wybrane klasyfikacje zasad; zasady w ujęciu konstruktywistycznym. Metody kształcenia: pojęcie i wybrane typologie metod kształcenia; kryteria doboru metod do nauczanych treści.
6. Podręczniki i środki dydaktyczne: pojęcie i funkcje podręczników szkolnych. Edukacja medialna: edukacja medialna w nauczaniu przedmiotowym; kompetencje medialne jako umiejętności kluczowe.
7. Kontrola i ocena osiągnięć szkolnych uczniów: pojęcie i istota oceny; cechy oceny szkolnej; ocena wewnętrzna i zewnętrzna osiągnięć uczniów. Nauczyciel – nowe spojrzenie na rolę nauczyciela-wychowawcy: wzór osobowy pedagoga wychowawcy-opiekuna. Etapy rozwoju zawodowego nauczyciela i konieczność ciągłego poszerzania swoich kompetencji.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Dydaktyka ogólna jako subdyscyplina pedagogiczna: podstawowe pojęcia dydaktyki i ich wzajemne relacje. Systemy dydaktyczne: kształcenie wielostronne jako podstawa dydaktyki współczesnej.
2. Proces nauczania – uczenia się: realizacja nauczania – uczenia się w szkole; nauczanie – uczenie się wielostronne. Cele kształcenia: taksonomia celów kształcenia; operacjonalizacja celów kształcenia; podstawa programowa (analiza).
3. Treści kształcenia: konstruowanie planów i programów nauczania na bazie podstawy programowej. Zasady kształcenia: charakterystyka wybranych zasad kształcenia; zasada kształcenia umiejętności uczenia się i ustawiczności kształcenia.
4. Metody kształcenia: metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy; metody waloryzacyjne (eksponujące wartości); metody praktyczne (microteaching). Formy organizacyjne kształcenia: podstawowe formy organizacyjne kształcenia; lekcja jako podstawowa forma kształcenia; struktura lekcji; typy lekcji i ich charakterystyka.
5. Podręczniki i środki dydaktyczne: rodzaje podręczników i środków dydaktycznych; przykłady ich wykorzystania. Edukacja medialna: nauczanie i uczenie się z użyciem komputera i Internetu; nowe media w pracy szkolnej.
6. Planowanie i organizacja pracy dydaktycznej: pojęcie planowania i organizacji; rodzaje planów nauczycielskich; zasady przygotowania się nauczyciela do zajęć; kontrola i ocena stopnia wykonania planów dydaktycznych. Kontrola i ocena osiągnięć szkolnych uczniów: formy oceny, w tym zasady oceny kształtującej; przyczyny różnych ocen; ogólne kryteria oceny szkolnej.
7. Nauczyciel – nowe spojrzenie na rolę nauczyciela-wychowawcy: typy wiedzy i kompetencji nauczyciela; obowiązki nauczyciela – rola statutu szkoły i wymogi proceduralne; rozwój zawodowy nauczyciela. Niepowodzenia szkolne – sposoby pracy z uczniem posiadającym specyficzne i niespecyficzne trudności w uczeniu się; praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych; uczeń zdolny i jego cechy.

8. **Samokształcenie we współczesnych systemach dydaktycznych:** istota i tradycje samokształcenia; edukacja ustawiczna; dorośli uczą się inaczej; perspektywy uczenia się przez całe życie.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Ćwiczenia laboratoryjne: praca w grupach, dyskusja, projekt dydaktyczny

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć, egzamin	W + ćw
EK_02	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć, egzamin	W + ćw
EK_03	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć, egzamin	W + ćw
EK_04	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć, egzamin	W + ćw
EK_05	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć, egzamin	W + ćw
EK_06	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć, egzamin	W + ćw
EK_07	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć, egzamin	W + ćw
EK_08	projekt dydaktyczny, obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, egzamin	ćw
EK_09	projekt dydaktyczny, obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, egzamin	ćw
EK_10	projekt dydaktyczny, obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, egzamin	ćw
EK_11	projekt dydaktyczny, obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, egzamin	ćw
EK_12	projekt dydaktyczny, obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, egzamin	ćw
EK_13	projekt dydaktyczny, obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, egzamin	ćw
EK_14	projekt dydaktyczny, obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, egzamin	ćw
EK_15	obserwacja w trakcie zajęć, projekt dydaktyczny	ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: Kolokwium zaliczeniowe bez oceny, obejmujące treści poruszane w trakcie wykładu. Próg zaliczenia: 60%.

Ćwiczenia laboratoryjne: ocena końcowa z ćwiczeń ustalana jest na podstawie cząstkowych punktów zdobytych przez studenta w ramach zajęć w następujących obszarach:

- aktywność w trakcie zajęć – max 5 punktów;
- projekt dydaktyczny – max 10 punktów;
- kolokwium zaliczeniowe – max 35 punktów (próg zaliczenia 21 punktów).

Egzamin: egzamin ma formę pisemną i obejmuje zagadnienia omawiane na wykładach oraz w trakcie ćwiczeń. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z wykładu oraz co najmniej oceny dostatecznej z ćwiczeń.

Skala oceniania:

60-68% - dst

69- 76% - dst+

77-84% - db

85-92% - db+

93-100% - bdb

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	25
SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-----
zasady i formy odbywania praktyk	-----

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Bereźnicki, F. (2007). *Podstawy dydaktyki*. Impuls: Kraków.

Bereźnicki F. (2011). *Podstawy kształcenia ogólnego*. Impuls: Kraków.

Bereźnicki F. (2015). *Dydaktyka szkolna dla kandydatów na nauczycieli*. Impuls: Kraków.

Bernacka, D. (2001). *Od słowa do działania. Przegląd współczesnych metod kształcenia*. Wydawnictwo Żak: Warszawa.

Brudnik, E., Moszyńska A., Owczarska B. (2010). *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*. Wydawnictwo Jedność: Kielce.

Buehl, D. (2004). *Strategie aktywnego nauczania, czyli jak efektywnie nauczać i skutecznie uczyć się*. Wydawnictwo Edukacyjne: Kraków.

Hattie J. (2015). *Widoczne uczenie się dla nauczycieli. Jak maksymalizować siłę oddziaływania na uczenie się*. Centrum Edukacji Obywatelskiej: Warszawa.

Okoń, W. (2003). *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*. PWN: Warszawa.

Petty, G. (2010). *Nowoczesne nauczanie. Praktyczne wskazówki i techniki dla nauczycieli, wykładowców i szkoleniowców*. GWP: Sopot.

Literatura uzupełniająca:

Półturzycki J. (2014). *Niepokój o dydaktykę*. ITE: Warszawa.

Spitzer M. (2012). *Jak uczy się mózg*. PWN: Warszawa.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej